

raa ma

Pelga Zazaki/Kirmancki ⇨ Gucige 2015 ⇨ Amor: 8 ⇨ Cirm: 0,50 €

Arêyê Kay ra Veli Kişioğlu: Çekuye ke biye vind inu ser gurime!

Ni amor de meymane Ali Dikme, teatroye "Arêyê Kay" ra Veli Kişioğluyo. Ebe ni mobetî, sîma hem Veli Kişioğlu, hem ki koma teatroye "Arêyê Kay" tenena nijdi ra naskene. (Pelga 2. de)

Zonê xo na tengiye ra veceme!

Foto: Ali Dikme

Foto: Özgün Yazar

Raa Ma - Koma "Interkulturelle Nazım Hikmet Verein in Wien", serre 2009 ra nato xızmetê de ra. Na kome, 25 Çeliya 2014 de caê xo de zonê ma Zazaki ser ju mobet organize kerd. Namê ni mobetî, "Zonê ke binê tengiye de re: Zazaki" bi. Meymanê mobetî, nuştoğ Hüseyin Şimşek be wayirê Enstitut BILCOM Eren Kılıç, Zazaki ard naskerdene. Tarixê Zazaki çik u çituro, nu zono

de seneno, qural u gramatikê ni zoni çı hal de re, waxtê waxten de koti amene qesey kerdene, nıka kamci diyar u duwelo de vî-neme... Serê perlo da **Ma** be pelga **Raa Ma** ki qal ard ra; çiwaxt ra nato vecine, çutır vecine... Şimşek be Kılıçı, mobetê xo hama hama dî saete de qedena. Ora dima, kam ke waşt persê xo perskerdi, fikrê xo ard zonver.

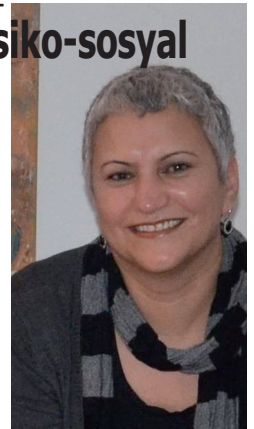
Koma Dêsimanê Viyana de kongre biye

(Xebere pelga 2. de)

Türkmen: Mişewreyê psiko-sosyal çiyô de lozimo!

Weşiyayişe ma, her waxt je waştena ma nêsono. Derd u qotkê na dina nêxeleşine. Persgirê heynen este ke destbera xêyle isonu thawa nêno. Ni waxtê modernu de sebata her ju persgirê mişewreyê este. Je mişewreyê psiko-sosyalî. Feride Türkmen, ni kar de gurina. Ma pers kerd, aye cuab da. Bêrê, pia bîwanime. (Pelga 3. de)

Feride Türkmen:

Mişewreyê psiko-sosyal çiyô de lozimo!

HÜSEYİN ŞİMŞEK

Weşiyayişe ma, her waxt je waştene ma nêsono. Derd u qotikê na dina nêxeleşine. Herkes azayê ju misletiyô, hama ju ki teynayişe xo esto. Na teynayen de çiyeno kam ser, herkes nêşikino bizonu. Xora persgirê heyne este ke destbera xêyle isonu thawa nêno. Ni waxtê modernu de sebata her ju persgirê ju hunerbend, ju lokman u hekim esto. Mişewreyê psiko-sosyal ki ni persgîro rawo. Havala ma Feride Türkmen, ni karê mişewreyê psiko-sosyal kerdene de gurina. Ma pers kerd, aye cuab da. Bêrê, pia bîwanime.

Halê jukekene herkesi de xêlê persgirê psiko-sosyal este?

Feride Türkmen: Weşayişe kesi, teyna gore fikr u felê xo berdewam nêkeno. Her ju ison, ju be ju wertê persgîrone bino de maneno. Gegane, ni problem ke bi eşkere, i isoni enerjîyê xo kene vind. Depresyon, tim verê çeber de ro. Nu waxt ke ama, gereke ju ra ya ki ju çayî ra ardım bero guretene. Psiko-sosyal mişewre kerdiş karo de nianeno. Mişewre psiko-sosyal de xêlê teknikê psiko-terapi este. Misal: Analizê transaksiyon, terapiyê hal u vaziyet. Mişewrekar, i kesê ke werte problemo de mende lewê ino de vîndeno; aqıl u mantığ salık dano cı. Hama na xızmetê, sebeta ronêwesan niyo, sebeta rowesenana. Kam ke wazeno bireso hedefê xo, kam ke wazeno persgîreyanê xo werte ra wedaro, ino re mişewre psiko-sosyal xaf beno poştard.

İ ma u piyê ke bene ca, sima ino re ki mişewren kene? Sîma, ni kari çituranê raştê?

Feride Türkmen: 1e Guciga 2013 ra dîma, ma u piyê ke ebe hure jubin caverdanê, sebata ino, qanun de nîka ju maddewo newi esto. İ ceni u camerd, mecburê ke mekeme ra raver, ardımê rexberen bicere. Nu ardım guretişî ki mekeme de ispat bîkere. Nu çira lozimo? Nu, i domanonê ke xona reşît niye (xona mitacê ma u piyê), seweta heqanê ino lozimo. Kam ke nu ardım nêguret, i nêşikine ebe hureameyiş jubin caverdere. Na xızmetê guretene, ebe belge ispat nêkerde, qerarê mekeme kuyno here.

Na xızmeta senena? Gore i qanuni, gereke xızmeta rexberen de ni meselo bi-

yare zon ver:

- Cabiyenê de standardê weşiyişe, mitaciyê, waştênê, çetiniyê u tersê domano, gereke merkezê xızmeta rexberen de bo.
- Heqa domano (pilkerdenê, weşiyê, fikrê domanan guretene, ma u piyê xo diyayış) demo nîkayen u demo ameyen de zelal u beli bo.
- Ma u piyê ke biye ca, i çutır şikine poşt bîdere domanonê xo? Barê domano çutır besekene sıvık kere?.. Rexber, gereke ino re imkano bîmusnero.
- Cabiyenê de her ju tengiya ke mabenê ma u piyê domanan de esta; rexber gereke ino peruno biyaro gese y kerdene.

Ma, mabênviraştış (mediation) çiko?

Feride Türkmen: Emrê herkesi de tengi este. Hama zaf, hama senık! İsoni, xêlê waxt u cao de pia re. Pia wene, simane, gurine, wanene, kaykene, sone raye... Her ju ca u hal de, waştene herkesi je jubîn nêbena. Xêlê mesele u girê qıckêk (ya ki sıvıki) vecine raşte. Ni gırî ke werte ra wenêdariyay, rocê be rocê benê gırs (bene giran). Mabênviraştış, seweba ni hal lozimo. Nu kar, persgîro werte ra wedardene de, rawo ra ju rawo. Mabenê dî keso ra ya ki dî heto ra persgîrey sone, hureameyiş yeno. Ma şikime nia ki vacime: Mabenê dî kesi çino, biye wayirê derd u persgîro.

Mabênviraştış, wertê i dî keso de hem heto hireino, hem ki bêheto. Karê mabênviraştış, i dî keso de kam wayirê heqo, kam bêhaqo; ni hal sero qerar cidaene niyo. İ dî kesi, gereke ebe xo fikrê ju bîkere, bêrê hure; mabênviraştış, teyna lewê ya ki wertê ino de vîndeno, ardım keno. Derd ye kamiyo, derman ki ino de ro!

Tı wana ke mabênviraştıkar hakim niyo, mabenê keso virazeno?

Feride Türkmen: Heya. Mabênviraştıkar gereke hetê kesi mecero. Gereke, lewê dî hetî de vîndero. Şikino, mesela ser perso pers bîkero. Kam sewano, kam kamci pencere ra qayt keno... Her ju het ra cuabo bihesno, bîmuso ke mabenê ino bîvirazero. Mabênviraştıkar, nu karê xo ser wayire taye alternatıfono. Ebe ino poştardene keno.

Sîma, sebata kamci problemo xızmeta mabênviraştış dane?

Feride Türkmen: İ problemê ke werte ceni u camerd de re; i ceni u camerdê ke cabiye ya ki wazene ke cabere; problemê ke domano pil kerdene, qayt kerdene, vinitene u hurenêameyişê nafaka de vecine.

RaaMa

Wayirê Pelge (Herausgeber)

Axademiê Elewîyanê Austria
(Alevitische Akademie-Austria)

Sermîyanê Karê Nustene

Ali Dikme (temsîlkarê perlode)
Süleyman Özdek (sermîyanê abonen)
Hüseyn Şimşek (redakte u grafik)
Bülent Tosun (karê vetiş u vıla kerdene)

Ergatkerdoğî

Zeynep Arslan, Cemal Babayığit, Ali Heyder
Cetecu, Kadir Karataş, Eren Kılıç, Kerime
Şimşek, Feride Türkmen

Tel.: 0650 361 55 47

E-mail: aa_austria@gmx.at

Hesabê Panka

Hallac Medien- und Kulturzentrum
Panka: Bank Austria
IBAN: AT82 1200 0513 2936 5507
BIC: BKAUATWW

İ komelayê ke dest u poşt dane na pelgê:

Komê Wendoğonê Elewîyanê Vienna
Hallac Medien- und Kulturzentrum
Komê Dêsîmanê Vienna
Radonê Dêsîm

Arêyê Kay ra Veli Kişioğlu: Çekuye ke biye vind inu ser gurime!

ALI DİKME

Ni amorê Raa Ma de meymane mi Veli Kişioğluy. Viren de meymanê ma nasbikerime. Veli Kişioğlu, serra 1969 de Qisle de ama riê dina. U ke xona hire serrane xo de bi, çê ino welat ra barkerd, amay Astamol. Veli Kişioğlu, uca bi pil. Bira Veli, ju hunerbendê koma teatroye "Arêyê Kay"o.

Ali Dikme: *Ti na zonê ma, maa xo ra ya ki piê xo ra musa?*

Veli Kişioğlu: Piê mi, 1944 de amo Astamol. Sebeta kari. Usar ke ama, sono Astamol gurino; asma payiza pênê de unca çerexino welat. Karkerdoğ biyo. Piê

mî rind Tirki qesey kerdene. Maa mi, na serrune peyen Tirki muse. Mî ki nu zon maa xo ra muso. Ma zerê çê de zonê xo, tevera Tirki qesey kerdene. Zede maa mi lewê ma de biye. Ma aê ra musayme. İne ke qalê dewê kerdene, ison qayil biyene ke xo re gos cide ro. Pero verdi ra şî, nika hardo şiya xo bigoyno! Aqilê mi ke nu aqil biyene, mî qese maa xo pero nuştene. Nika mî rê malê hometê bi. Se kena, verd ra şî!

Ali Dikme: *Tu, koma teatroye "Arêyê Kay" de hunerbenda. Sîma, kawonê xo ebe Zazaki kaykene. Pelga Raa Ma, yena wendene. Wertê Zazawo de Zazaki wendiş çutriyo?*

Veli Kişioğlu: Na lingê de wendis misletê ma re tene çetin yeno. Ma peruno ki hata na roze qesey kerdene. Nara dime pedim pedima gereke bîwanime. Şerkerdene rehet yena, hama wendis tenena zoro.

Ali Dikme: *Na pelge ke welat de vejîyo, çîxa wendoğê xo bene?*

Veli Kişioğlu: Ma vame ke na zonê ma degurete niyo, kemiya xo esta; a kemiye, ebe zonê xo wendisena. Gereke bîwanime ke bivenime. Kes mane mekero, mevazo beser nêken bîwani. Tirki çutır wanenime! Bîmusime, bîwanime ke zon u kultrê raa xo vind mekerime. Herkes ni kar de poşt bîdero jubin

Ali Dikme: *Ti, komela "Arêyê Kay" de ra, uza kaykena. Ma re tene, ni hunerê sîma ser qesey kena?*

Veli Kişioğlu: Ma, zonê xo ser teatro ame meyda. Ma phonc tenime. Kawonê xo de jede, çekuye ke biye vind, inu sero gurime. İnu ame zon. Zonê ma de ke çî biyo vind, inu tepiya peyser biyarime. Na kaye mao peen (Amên) de, esq u sewda ame zon. İta ma nika xona zoneme ke na zone ma de rindekiya henene esta ke kes inam nêkeno. Se ke vajiyo, terê kertê kemerî no hurendi ra. Heq zoneno ke, nu zon zonê laqe esq u sewda, laqe şuare, laqe kîlamu, sanik u hekatuno. Kam ke na zon sero gurino, çîye ano telewe, vano "zonê pi u xhalikê mîno", heq cîra rajibo. İ hawalê ke dorme pelga **Raa Ma** de biye are, peruno re sîlamê ma vaze. Bîmane weşîye de.

Ali Dikme: Bira Veli, tî ki wes u war be. Heq, quwetê sîma ki do, sîma Arêyê Kay ave berê. Kaykerdoğunê Arêyê Kay re sîlamanê ma vaze.

Komela Elawîyanê Viyana de weçinitiş bi!

Ali Dikme - Komela Elawîyanê Viyana de (Alevitisches Kulturzentrum in Österreich - AKÖ) 1e Guciga 2015 de weçinitiş bi. Kongra AKÖ, saete 14.00 de biye ra. Komita Sermiyanen de ni hawalo ca guret: Hüseyin Arslan, Sabahat Can, Ali Düzgün, Nadire Gül, Kamil Hubyarlı, Süleyman Gültekin, Hediye İmanlı, Naime Kapçık, Celal Karasu, Yaşar Keskin, Sultan Mor Deniz, Hasan Sözeri, Şahin Sözeri, Sabri Yıldız u Abbas Tan.

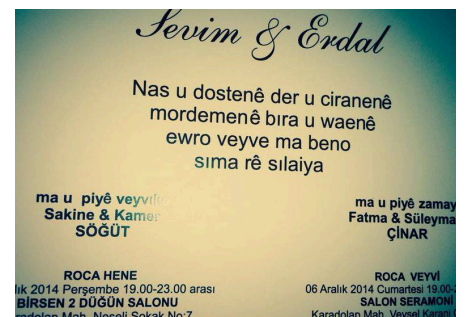

Koma Dêsîmanê Viyana de kongra biye!

Raa Ma - Koma Hard u Kulturê Dêsîmanê Viyana, 18e Çeliya 2015 de şîye ju kongra newi. A rocê, Dêsîmanê Viyana lokalê DİDF-Vi-yana de bir top. Kongra de sermiyano ra Kemal Soylu, ju qeso viren ard zon ver. Ora dima ju divan ard meydan.

Sermiyana kome Feride Türkmen, serra ke rave şîye çî kar u xîzmetî kerde ino ser qesey kerd. Raporê qezenc u xerc kerdenê ebe PowerPoint musnay. İye ke azaye na komelaye ino ra rîzalîgen gurete. Nem saete are da cî.

Are dima, sebeta demê guro amaene, ju komitawa sermiyanen arde peser. Na komita newiye de ni havali amay telewe: Hüseyin Akbaba, Hasan Aslan, Ahmet Dillice, Kemal Soylu, Erkan Şimşek u Alper Yılmaz.

Ebe zonê ma sîlaya veyvi

Dî genconê ma, sîlaya veyve xo ebe zonê xo Zazaki nuşna. Caê veyvi, İstanbul-Alibeyköy de bi. Alibeyköy de ju mala esta: "Karadolap Mahallesi." Çîyo de rind u delal! Emrê i genco derg, wes u war sero!

Zervet çutir pojina?

ALİ DİKME

Kam ke vazeno zervet bipo-co, raveri gereke ardu mirkero. Rind lüne ra kene phon. Ora dima pocene. Eke pesa, na aylım xonça sero nane ro. Zerê bıcıke vezene, kene hurdi, heto ju de nane ro. Bine zerveti, rindek ebe doy şuağ kene. Zero ke kerd be hurdi, zerê bıcıke de niznene. Heto serê ra ave tene çhikonik grık birnene nane ro, onca dey sero niznene. Do kene germ, corde verda-nera ser. Tae şir kene ci, tae nêkene ci. Ora dima ron girenene verdane ra ser. Zervet, verdene ra xazira!

Nıka ju persê ma esto: Wayirê çeyi yo- no, ye mı lingune mı giredano; ye sima

ki destu giredano... Ma çıra na zervet pote? Nıka kam naê weno bızone!

"Bıcika Wesê" be "Keta" nasbıkerime!

Ç i r o k i

Süleyman ÖZDEK

Her, dawa begen keno

Ver, rawo sero xan bi. Kam ke dür ra amene, uza araşiyene, kuytene hewn. Rozê tepya qewa pıra, sığletiya. Beg pers keno ju ve ju, kamji aşire rawa, koti rawa, to ra kam vane?.. Sıra yena Dewresi. Beg, nia vano:

- Bıraye mı tı kama, kamji aşire ye tuya?

Ap Dewres:

- Begê mı ez Binê Golê rawo. Mı ra Dewresê Kemij vane.

Beg:

- Ma to hesno, seviyo?

Ap Dewres:

- Seviyo Bego?

- Dewresê mı, heri ra vato bê Kemiz ve? Heri, hirê roji cew nêwerdo. Zaf koto ra xo ver.

Ap Dewres:

- Ma mı ra sevana Bego! İ heri, dawa begen kerda! Kemizen pê sekeno.

Wayirê xani (qewa) apê mı İsmayıl kuyno are:

- Bego, mı to ra wa ke peskare Ap Dewres mêve.

Beg:

- Heya İsmayıl, tu raşt wana, ma torzen da kemere ro!

SÜLEYMAN ÖZDEK

Ez wazon ke sima re qalê Bıcika Wesê be Keta bıkeri. Virende, Bıcika Wesê.

Bıcika Wesê: Ma re çı lozımo? Ardi, sıt, awğê, ronê mal, sole... Werte ardu kenime ra; ron be sole kene ci. Ora dima, ebe sıt ya ki awğê mirkeme. Hatam ke rind biye xasilê. Erzene fırına germe. (Dewo de eştene binê sazi.)

Keta: Sebeta keta potene, ma re çı lozımo? Ardi, dendikê gozu, ron, tozsekır, sır, miraz, sole... Rono roviloşae, miraz, ebe sıt mirkeme. Serê miri ebe paçi tene (qapan keme).

Werte keta vıraştene: Dendikanê gozu keme hurdi, ebe tozsekır piseme. Mir ke ame weji, nona lawasê kenime ra, zere kenime ci. Gilor lor keme, keme tepsıye. Zerdıkê hako ki keme ser ra erzeme fırına.